

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра китайської філології

Курсова робота з китайської філології

на тему:

ЕЛЕМЕНТИ КЛАСИЧНОЇ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ ВЕНЬЯНЬ У
СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ: ФУНКЦІОНАЛЬНО-
СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ

Студентки групи Пкит 10-20
факультету східної і слов'янської
філології
денної форми навчання
Освітньої програми
Китайська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.065 Східні мови
та літератури (переклад включно),
перша – китайська
Бережної Анастасії Олександрівни
Науковий керівник:
Викл. Самаркіна А.О.
Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ЕВОЛЮЦІЯ ГРАМАТИЧНОЇ СИСТЕМИ ВЕНЬЯНЬ ТА ВІДМІННОСТІ ДВОХ ФОРМ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ: ВЕНЬЯНЬ ТА БАЙХУА.....	5
1.1 Класична мова давнини (період до ХІХ століття).....	8
1.2 Елементи байхуа у веньяні: їх роль та функції (кінець ХІХ – початок ХХ ст.).....	12
Висновки до розділу 1.....	17
РОЗДІЛ II. ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ У СУЧАСНИХ ВЕНЬЯНІЗМАХ ТА ФРАЗЕОЛОГІЗМАХ.....	18
2.1 Стилiстичні особливості сучасних веньянізмів у сучасній китайській мові.....	21
2.2 Функціонально-семантичний аспект веньянізмів у складі фразеологічних словосполучень	24
Висновок до розділу 2.....	29
ВИСНОВКИ.....	30
论文摘要.....	32
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	33
АНОТАЦІЯ.....	35

ВСТУП

Веньянь (дослівно у перекладі з китайської мови «мова письма») – літературна давньокитайська мова, яка складалася на основі живих діалектів, що існували в першій половині 1-го тис. до н.е. Існував лише у письмовій формі. Вже у 1-му тис. н.е. розійшовся з мовою усного спілкування і став незрозумілим на слух.

Класична китайська відрізняється лаконічністю – текст на веньяні містить приблизно вдвічі менше ієрогліфів, ніж той же текст сучасною китайською. Починаючи з епохи Сун (960-1279) паралельно існували дві літературні мови: веньянь та байхуа. Веньянь був мовою філософської прози 古文 Gǔwén та новели 传奇 Chuánqí.

Крім цього, веньянь використовувався у сфері науки і техніки, політики, адміністрації, на веньяні написані династійні історії, медична, даоська та буддійська література. Байхуа у свою чергу служив мовою живого спілкування між людьми, а також мовою міських повістей 话本 Huàběn, оповідань 短篇小说 Duǎnrǎn xiǎoshuō, драм 剧本 Jùběn та романів 小说 Xiǎoshuō.

Актуальність роботи полягає у загальній спрямованості сучасних лінгвістичних шкіл до аналізу лексичного складу мови, а також в необхідності опису особливостей вживання елементів веньяню в сучасній китайській мові. У прослідковуванні адаптацію слів та їх використання у якості функціонально семантичного аспекту.

Метою роботи є проаналізувати елементи класичної китайської мови веньянь у сучасній китайській мові та окреслити функціонально-семантичний аспект.

Поставлена мета передбачає вирішенню таких завдань:

– уточнити поняття "веньяню" в аспекті сучасної китайської мови;

- дослідити еволюцію граматичної системи веньянь та відмінність з байхуа;
- визначити стилістичні особливості сучасних веньянізмів у сучасній китайській мові;
- визначити функціонально-семантичний аспект і функції веньянізмів;

Об'єктом дослідження є елементи класичної китайської мови веньянь та байхуа, а також їх сучасні елементи.

Наукова новизна полягає в тому, що вперше була здійснена характеристика функціонування веньянізмів у функціонально-семантичному аспекті сучасної китайської мови. Було уточнено поняття "веньянізми" в аспекті сучасної китайської мови. Виявлено та схарактеризовано особливості вживання веньянізмів в сучасній китайській мові.

Веньянь активно використовувався як літературна мова аж до початку ХХ ст. і був головним засобом загальнокитайського спілкування, тому що служив сполучною ланкою між різними китайськими діалектами.

Це подібно до ситуації з латинською мовою в середньовічній Європі – скрізь її знали, майже однаково на ній писали, але вимовляли по-різному. Як латинь у країнах Європи, веньянь був мовою культури Сходу.

Національні модифікації цієї мови відомі в Японії, Кореї, В'єтнамі, де він також функціонував як мова канонічних книг та письменства. Людина, що володіє веньянем, могла читати твори, написані на ньому, у будь якій з цих країн.

У Китаї веньянь втратив своє привілейоване становище після студентського Руху 4 травня 1919 року, однією з вимог учасників якого було скасування веньяню та перехід на байхуа.

Таким чином, байхуа став єдиною літературною мовою, насамперед у художній літературі. Тоді як в офіційно-діловій сфері веньянь ще деякий час залишався у вжитку.

РОЗДІЛ І. СТРУКТУРНІ ВІДМІННОСТІ ДВОХ ФОРМ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ: ВЕНЬЯНЬ ТА БАЙХУА, СИСТЕМА КЛАСИЧНОЇ МОВИ ВЕНЬЯНЬ

Для ізольованої мови, до якої належить китайська, характерна відсутність морфології в традиційному розумінні, що слова не мають традиційних форм. Тому, окрім порядку слів, основним засобом вираження граматичних зв'язків є службові слова. Саме службові слова від епохи до епохи зазнають найбільших змін у граматичній системі мови, яка насамперед відображає особливості мови в різні періоди її історії. (Зограф, 1990, с.31). Давайте подивимося на відмінності в граматичній структурі між стародавнім Веньян і сучасним Байхуа:

1) У реченні з запереченням доповнення, виражене особистим займенником, знаходиться після заперечення перед присудком.

吾初不之信。 Wú chū bù zhī xìn – Спочатку я не повірив цьому.

Порівнянно з байхуа: 我先不相信这是真的。 Wǒ xiān bù xiāngxìn zhè shì zhēn de – Спочатку я не повірив цьому.

2) Доповнення, виражене запитальним займенником, стоїть перед присудком.

此又何说? Cǐ yòu hé shuō – Що тут скажеш?

Порівнянно з байхуа: 这里到底可以说什么呢? Zhèlǐ dàodǐ kěyǐ shuō shénme ne? – Що тут скажеш?

3) Порівняння виражається за допомогою службового слова 于 Yú – Ніж. (Карпека Д. 2022, с.45)

尚有一层为中国优于他国之处。 Shàng yǒuyī céng wéi zhōngguó yōu yú tāguó zhī chù – Є ще один пункт, за яким Китай знаходиться в кращому положенні, ніж інші країни.

Порівнянно з байхуа: 另外一方面中国比其他国家优秀。Lìngwài yī fāngmiàn zhōngguó bǐ qítā guójiā yōuxiù – Є ще один пункт, за яким Китай знаходиться в кращому положенні, ніж інші країни.

4) Відносини пасиву можуть бути виражені двома способами: 为。。。所 Wèi... Suǒ – для... тому.

社会革命为全球所提倡。Shèhuì gémìng wèi quánqiú suǒ tíchàng – Все населення планети бориться за соціальну революцію.

Ця конструкція в незмінному вигляді збереглася в байхуа як повний еквівалент 被。。。所 Bèi... Suǒ або (见) 于 (jiàn) yú.

上所谓文明之进化成于三系之人。Shàng suǒwèi wénmíng zhī jìn huà chéng yú sān xì zhī rén – Прогрес культури, про який йшлося вище, створювався людьми трьох категорій.

Порівнянно з байхуа: 上述的文明进步是被三个等级的人所造成的。Shàngshù de wénmíng jìnbù shì bèi sān gè děngjí de rén suǒ zàochéng de – Прогрес культури, про який йшлося вище, створювався людьми трьох категорій. (Карпека Д. 2022, с.48)

5) У веньяні прийменники можуть змінюватися місцями зі своїми доповненнями, утворюючи зворотний порядок слів: доповнення + прийменник, тоді як у байхуа завжди: прийменник + доповнення.

欲穷天地万物何由而成者众矣。Yù qióng tiāndì wànwù hé yóu ér chéng zhě zhòng yǐ – Було дуже багато вчених, які прагнули зрозуміти, звідки узявся Всесвіт.

Порівнянно з байхуа: 竭力弄清宇宙万物由于什么原因而产生的科学家挺多了。Jiélì nòng qīng yǔzhòu wànwù yóuyú shénme yuányīn ér chǎnshēng de kēxuéjiā tíng duōle – Було дуже багато вчених, які прагнули зрозуміти, звідки узявся Всесвіт.

б) У веньяні відсутні рахівні слова для предметів.

7) Рахунок дій у веньяні виражається постановкою чисельника перед дієсловом. У байхуа для цього існують спеціальні запозичені рахівні слова 回 Huí, 次 cì, 趟 tàng, 遍 biàn та інші. (Карпека Д. 2022, с.59)

Далі ми розглянемо «давньокитайське» походження деяких службових слів сучасної китайської мови, а також подібності та відмінності у їх вживанні. Переважна кількість службових слів сучасної китайської мови ведуть своє походження від веньяня. Найчастіше вони зберігають своє традиційне значення, набуваючи ряд нових граматичних функцій. (Мурашевич ,2013с.88). Це свідчить про те, що процес архаїзації може протікати в мові по-різному, існують різні етапи та форми архаїзації мовних одиниць, які не обов'язково зводяться тільки до відмирання даного слова. Інакше кажучи, поєднуючись з іншими морфемами, архаїзм може отримати в мові «нове життя». З іншого боку, є приклади, коли службові слова з веньяня потрапляли в байхуа у своєму первозданному вигляді.

1.1 Класична мова давнини (період до XIX століття)

Службові слова веньяня, як правило, багатозначні, проте дана робота аж ніяк не претендує на висвітлення поставленої проблеми, тому я наведу лише деякі значення окремих елементів веньяня, що збереглися в мові і донині, при цьому докладно зупинятимуся на їхньому сучасному значенні. Виходячи з цього, було вирішино обмежитися перерахуванням кількох сучасних слів, до складу яких входить архаїзми, що нас цікавлять. (Зограф, 1984, с.10) Але спочатку варто позначити ключові моменти, необхідні для подальшого дослідження.

Даним словам вдалося не просто вижити, а й успішно асимілюватись в новову мовному середовищі. Принаймні 如何 Rúhé як, яким чином? і 如此 Rúcǐ так, таким чином. Виразники слово-творчого зв'язку 与 Yǔ і 及 jí. Заперечення 无 Wú і 非 fēi, що широко використовуються у сучасній китайській мові і зустрічаються нам у таких поєднаннях, як 无法 Wúfǎ - 没有办法 méiyǒu bànfǎ і 并非 Bìngfēi - 并不 bìng bù та багатьох інших. (Зав'ялова 2006, с.112)

吾-予-余 Wú-yǔ-yú - я

汝-而-子 Rǔ-ér-zǐ - ти

其-之 Qí-zhī - він, вона

此-斯 Cǐ-sī - це, цей

何-奚-胡 Hé-xī-hú - що? який?

皆-都 Jiē-dōu - в

矣 Yǐ - кінцева частка, виражає закінченість дії (≈了)

乎 Hū - кінцева частка, що позначає питання (≈吗)

耳 ěr - кінцева обмежувальна частка зі значенням «і тільки»

亦 Yì - частка, що позначає риторичне питання «хіба це не ...?»

Подивимося на приклади:

1) 者 zhě - той (те), хто

言归者死。 Yán guī zhě sǐ – Той, хто заговорить про повернення, помре.

Сучасна китайська мова: 记者 Jìzhě журналіст, 后者 Hòuzhě останнє.

2) 或 Huò - дехто, хтось.

或问儒者曰。Huò wèn rúzhě yuē – Хтось запитав у конфуціанця.

Сучасна китайська мова: 或许 Huòxǔ верогідно, 或者 Huòzhě або.

3) 也 Yě - бути, являтися (стоїть наприкінці речення).

子固非鱼也。Zǐ gù fēi yú yě – Ти точно не риба.

Сучасна китайська мова: 也 Yě (прислівник) теж, також; 也许 Yěxǔ може бути.

4) 而 ér - ти, твій (-а, але, і).

余知而无罪也。Yú zhī ér wú zuì yě – Я знаю, що ти невинний.

故其国富而兵强。Gù qí guó fù ér bīn qiáng – Тому його країна багата і армія сильна.

Сучасна китайська мова: 而且 Érqǐě крім того, до того ж; 从而 cóng'ér отже, таким чином

5) 如-若 Rú-ruò -якщо (-як, подібно).

王如知此。Wáng rú zhī cǐ – Якщо цар це розуміє.

君子力如牛。Jūn zǐ lì rú niú – Сила у шляхетного чоловіка, як у бика.

У конструкції А 不如 Bùrú В - поступатися при порівнянні

吾不如子之贤。wú bùrú zǐ zhī xián – Я не такий мудрий, як ви.

Сучасна китайська мова: 如果 Rúguǒ якщо; 与其...不足/不若 Yǔqí... Bùzú/bù ruò чим..., краще...

6) 莫 Mò - ніхто, ніщо.

法莫如一而固。Fǎ mòrú yī ér gù – Найкращий закон – єдиний і міцний.

Сучасна китайська мова: 莫过于 Mò guòyú немає нічого кращого, ніж; 莫非 (Mòfēi) невже.

7) 之 Zhī - це, цей (- піти).

之二虫又何知。Zhī èr chóng yòu hé zhī – Це дві комахи – що вони розуміють.

清旦。衣冠而之市。Qīng dàn. Yīguān ér zhī shì – Рано вранці одягнувшись, одягнув шапку він пішов до ринку.

Як визначальна частка:

此天下之大患也。Cǐ tiānxià zhī dàhuàn yě – Це велика біда для Піднебесної.

Сучасна китайська мова: 帝国之国家 Dìguó zhī guójiā імперіалістичні держави, 百分之 Bǎi fēn zhī відсоток, 三分之二 Sān fēn zhī èr дві третіх, 四大发明之一 Sì dà fāmíng zhī yī одне з чотирьох великих відкриттів.

8) 凡 Fán - всякий, будь-який.

凡今之人。莫如兄弟。Fán jīn zhī rén. Mòrú xiōngdì – Зараз з усіх людей ніхто не зрівняється з братами.

Сучасна китайська мова: 凡是 Fánshì всі, все; 凡人 Fánrén пересічна людина.

9) 至 zhì - прийти (- досконалий, - вкрай, самий, -що стосується).

贤者必取至言矣。Xián zhě bì qǔ zhìyán yǐ – Мудрець обов'язково обере досконали промови.

罪至重而刑至轻。Zuì zhì zhòng ér xíng zhì qīng – Злочини найтяжчі, а покарання найлегші.

至攘人犬者。Zhì rǎng rén quǎn zhě – Що стосується того, хто вкрав собаку в іншої людини.

Сучасна китайська мова: 至少 Zhìshǎo мінімум, принаймні; 至关 Zhìguān дуже; 至于 Zhìyú що до; 至今 Zhìjīn досі.

10) 乃-即 Nǎi-jí - тоді; оформляє тимчасову, логічну послідовність дій (- виявилось що).

劳动, 乃知人生之乐。Láodòng, nǎi zhī rénshēng zhī lè – Коли трудишся, тоді й пізнаєш радість людського життя.

相追之。乃其夫也。Xiāng zhuī zhī. Nǎi qí fū yě – Міністр погнався за ним. Виявилось, що то був його батько.

Сучасна китайська мова: 乃至 Nǎizhì аж до того,що; 乃是 Nǎi shì саме і є; 即刻 Jíkè відразу. (І.Т. Зограф, 1990)

Сформувавшись на основі синтаксичних і морфологічних норм давньокитайської мови, веньянь хоч і не так суворо але регулярно дотримується його правил. Веньянь не має чіткої хронологічної віднесеності,

неоднорідний за своїм складом, у його граматичній системі одночасно функціонують службові слова, що належать до різних періодів давньокитайської мови.

І хоча за рахунок своєї стійкої структури та відсутності гнучкості, веньянь мало схильний до модернізації, проте байхуа поступово починає суттєво на нього впливати. (Мельник О. 2019 с.15)

1.2 Елементи байхуа у веньяні (кінець ХІХ – початок ХХ ст.)

На завершальному етапі розвитку веньянь спостерігається активне проникнення до нього форм та конструкцій байхуа, у тому числі характерних для сучасної мови. У цьому пункті роботи ми будемо розглядати, в чому конкретно виявився вплив байхуа на веньянь на матеріалі творів Сунь Чжуншань (孙逸仙 Sūnyìxiān), опублікованих у збірнику “孙中山选集” Sūnzhōngshān xuǎnjí. Своєю метою я ставлю простежити ті трансформації, які сталися у веньяні під впливом байхуа, значно порівнявши дві форми мови.

1) 等 děng - служить показником множинності.

我等今日与前代特。Wǒ děng jīnrì yǔ qián dài tè – Ми тепер, на відміну від попередніх епох...

Згодом функція 等 děng взяв суфікс множини 们 Men, 等 у свою чергу залишився у мові в значенні «і так далі, інші».

2) 此 Cǐ - вказівний займенник почав вживатися як визначення до іменників, що позначають час.

此时政府所患已不在贫。Cǐ shí zhèngfǔ suǒ huàn yǐ bùzài pín – В цей час уряд вже не про бідність буде тривожитися.

Цю свою функцію 此 не втратив і в сучасній китайській мові: 此刻 Cǐkè в даний момент, 此后 Cǐhòu поки відтепер, надалі.

3) Від байхуа веньянь перейняв новий для себе кількісний числівник 几 jǐ. 世能知之者有几人乎。Shì néng zhīzhī zhě yǒu jǐ rén hū – Скільки є у світі людей, які можуть це зрозуміти?

4) Веньяню кінця ХІХ - початку ХХ століть вже було знайоме числове 许多 Xǔduō, що позначало невизначену велику кількість.

政府又贴了许多钱。Zhèngfǔ yòu tiēle xǔduō qián – Уряд знову виділив велику суму грошей.

5) У мові тієї епохи ми вже зустрічаємо звичні нам сьогодні 不必 Bùbì і 不用 Bùyòng.

则不必定价而价自定。Zé bùbì dìngjià ér jià zì dìng – Тоді не треба встановлювати ціну - вона встановиться сама.

У той же час продовжують вживатися архаїчні 勿 Wù і 毋 Wú, що виражають заборону в наказових реченнях, а 勿 так навіть проіснувало до наших днів.

请勿抽烟。Qǐng wù chōuyān – Не курити.

6) У давньокитайській мові 以 уї давало інструментальне доповнення.

杀人以攢与刃, 有以异乎。Shārén yǐ zǎn yǔ rèn, yǒu yǐ yìhū – Вбити людину кийком чи ножем – чи є тут різниця?

Однак, внаслідок еволюції мови прийменники 以 уї і 将 Jiāng стали використовуватися для винесення прямого доповнення перед дієсловом-присудком.

人不能以土养以草食。Rén bùnéng yǐ tǔ yǎng yǐ cǎoshí – Люди не можуть харчуватися землею, люди не можуть їсти траву.

У сучасній мові 以 набуло кілька нових семантичних та граматичних значень. У тому числі в значеннях (за допомогою): 以农业卫生 Yǐ nóngyè wèishēng - жити рахунок сільського господарства; 以赚大钱为生活目标 Yǐ zhuàn dàqián wéi shēnghuó mùbiāo - поставити метою життя заробити багато грошей; (через те, що): 以成功而感到自豪 Yǐ chénggōng ér gǎndào zìháo - пишатися від успіхів; (відповідно) 以智商分配 Yǐ zhìshāng fēnpèi - розподіляти залежно від IQ.

При цьому 以 практично втратила своє первісне значення. У той час як 将 Jiāng зберігся в сучасній мові як абсолютний аналог прийменника 把 Bǎ.

将机关改良。Jiāng jīguān gǎiliáng – Поліпшити державний апарат.

7) До існуючих раніше займенників 己 (己之) Jǐ zhī і 自 Zì додалися нові 身 Shēn і 亲 Qīn (亲自 Qīnzi).

其人之依以生活者菲彼金钱也乃一己之劳力耳。Qí rén zhī yī yǐ shēnghuó zhě fēi bǐ jīnqián yě nǎi yījǐ zhī láoli ěr – Те, на що спирається ця людина, щоб прожити, не її гроші, а лише власна робоча сила.

贤才亦无学而自非。Xián cái yì wú xué ér zì fēi – Навіть геній через те, що не вчиться, може втратити себе.

У сучасній китайській мові 己 і 自 як самостійне слово зі значенням (сам, свій) використовуються разом – 自己 Zìjǐ. Аналогічна ситуація з 身 Shēn і 亲 Qīn, які також, зазвичай, вживаються спільно, утворюючи слово 亲身 QīnShēn зі значенням (сам, особисто) , причому залежно від контексту лексична складова 身 може замінюватися відповідно на 手 (亲手 Qīnshǒu зробити своїми руками), 眼 (亲眼) Qīnyǎn побачити на власні очі), 耳 (亲耳 Qīněr почути своїми вухами).

8) Більшість слів давньокитайської мови були багатозначними, деякі з них могли поєднувати знаменне і службове значення. Так, 为 Wèi могло бути:

- зв'язкою, аналогічною 是 Shì, як наприклад, у поєднанні:

假期未一个月 Jiàqī wèi yīgè yuè - час відпустки – один місяць

- показником пасиву (зазвичай разом із 所 suǒ):

他不为金钱所动 Tā bù wéi jīnqián suǒ dòng – його не приваблюють гроші (他不被金钱所动) (Tā bù bèi jīnqián suǒ dòng)

- дієсловом (робити, надходити):

尽力而为 Jìnlì ér wéi – намагатися виконати з усіх сил

- прийменником зі значенням мети:

即今日许多人为改造中国不过想。 Jí jīnrì xǔduō rénwéi gǎizào zhōngguó bùguò xiǎng – Нині, є багато хто, щоб переутворити Китай, мають лише наміри

- прийменником зі значенням причини:

工业为之革命天地为之更新。 Gōngyè wéi zhī gé mìng tiāndì wéi zhī gēngxīn – У промисловості завдяки цьому відбулася революція, і світ завдяки цьому оновився.

У сучасній китайській мові 为 Wèi широко функціонує у значенні «для, заради, за», при цьому це часто потребує частинку 了 Le.

为了世界和平而努力! Wèile shìjiè hépíng ér nǚlì – Працювати в ім'я миру у всьому світі.

Часто зустрічається 为 і як привід (через):

你不满意就是为这个吗? Nǐ bù mǎnyì jiùshì wèi zhège ma – Ти тому незадоволений?

9) Доповнення зі значенням причини, підстави дій вводить привід 因 Yīn (тому що, оскільки)

但因此时害犹未见便将社会革命搁置是不可的。Dàn yīncǐ shí hài yóu wèi jiàn biàn jiāng shèhuì géming gēzhì shì bùkě de – Відкладати соціальну революцію лише тому, що нині зло ще непомітно – ніяк не можна.

У сучасній китайській мові 因 може вживатися як самостійно: 其实不是 因我。Qíshí bùshì yīn wǒ – Це насправді це не через мене.

Так і у складі прислівників, що означають причинно-наслідкові відносини. У процесі еволюції мови за її участю утворилися такі форми, як наприклад: 因为 Yīnwèi, 因而 Yīn'ér, 因此 Yīncǐ та ін.

10) Вказівний займенник 然 Rán умовно перекладається як (справа так, робить так), заміщає собою групу присудка або ситуацію.

这句话又不然。Zhè jù huà yòu bùrán – Ці міркування знову ж таки не вірні. 到处皆然。Dàochù jiē rán – Так буває всюди. (Карпека Д. 2022 с.210-255)

Ставши згодом одним з найбільш уживаних морфем у сучасній китайській мові, у ряді випадків не змінив своєї семантики. У поєднаннях, типу 要不然 Yàobùrán, 仍然 Réngrán, 依然 Yīrán ми можемо помітити, що 然 є сенсонесучою одиницею, якщо спробуємо дослівно перекласти ці прислівники. Першому 要不然 відповідає переклад (в протилежному випадку), якщо ж розбирати частинами, то вийде приблизно таке «якщо вчинити не так». Якщо узагальнити переклад 仍然 (справа виглядає так) і синонімічного йому 依然 (спиратися на нинішню ситуацію), стає зрозуміло, що це слова позначають незмінність стану, (все ще, як раніше).

Однак, на жаль, лексичне значення морфем 然 Rán далеко не завжди залишається настільки прозорим. Наприклад, логіка побудови таких прислівників, як 然而 Rán'ér, 偶然 Ōurán, 居然 Jūrán досить важко вловима.

Висновок розділу I

Сформувавшись на основі синтаксичних і морфологічних норм давньокитайської мови, веньянь не так суворо і регулярно дотримується його правил.

Веньянь не має чітких хронологічних обмежень, неоднорідний за своїм складом, у його граматичній системі одночасно функціонують службові слова, що належать до різних періодів давньокитайської мови.

І хоча за рахунок своєї стійкої структури та відсутності гнучкості, веньянь мало схильний до модернізації, проте байхуа поступово починає суттєво на нього впливати.

Веньянь – китайська латинь – на думку ряду дослідників, була мертвою мовою і майже не змінювалась протягом століть, таким чином вона представляється нам дещо спрощеною давньокитайською, що ввібрала деякі риси байхуа, сучасного і середньовічного.

На завершальному етапі розвитку веньянь спостерігається активне проникнення до неї форм та конструкцій байхуа, у тому числі характерних для сучасної мови. У цьому пункті роботи ми розглянули, в чому конкретно виявився вплив байхуа на веньяня на матеріалі творів Сунь Чжуншаня. (崔立斌, 2012, с. 94).

Однак при цьому при цьому веньянь характеризується наявністю певних специфічних рис, властивих тільки їй, що робить веньянь найважчою для розуміння варіантом китайської мови.

РОЗДІЛ II. ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ У СУЧАСНИХ ВЕНЬЯНІЗМАХ

Веньянїзми 文言词 wényuáncí - слова, також відомі як «стародавні слова». Це давньокитайські слова, що описують речі і поняття, які до цих пір продовжують використовуватися в сучасній китайській мові. Тексти на китайській мові з найдавніших часів до теперішнього часу використовуються зі словами, що мають класичне забарвлення (веньянїзми). Ці слова з емоційним забарвленням використовуються в певних випадках, часто для того, щоб зробити простий, гідний, поважний або гумористичний ефект у певних текстах (Симоненко, 2011 с.20)

По суті, веньянїзми - це архаїзми. Стосовно китайської мови під архаїзмами взагалі маються на увазі не тільки слова, які повністю вийшли з активного вжитку і утворили у мові пласт застарілої лексики, але також і ті слова, які, незважаючи на свою давню етимологію, до цих пір використовуються в сучасній китайській мові. (Семенас А. 2006, с.254)

Переважно цей тип архаїзмів використовується в якості пов'язаних морфем у складі складних слів, а також в якості постійних компонентів різного роду стійких словосполучень; коли основне стародавнє значення багатьох таких архаїчних одиниць (звісно не всіх) зрозуміло носіям сучасної мови.

Частина споконвічної лексики прийшла в сучасну мову зі старої літературної мови веньянь. Слова, що утворюють цю частину китайської лексики, називаються веньянїзмами 文言詞 wényuáncí. (Karlgren, Bernhard 1954 с.108)

Наведемо ряд прикладів, взятих з роботи Чжоу Цзумо:

浩大 Hàodà - потужний, грандіозний; 宏伟 hóngwěi - величний, гігантський;

恢复 huīfù - відновити; 陈列 chénlìè - виставити, експонувати;

阻挠 zǔnáo - заважати, перешкоджати; 驱逐 qūzhú - прогнати, вигнати;

非难 fēinàn - дорікати, гудіти; 鄙视 bǐshì - зневажати, нехтувати;

聘请 pìnqǐng - запрошувати; 措施 cuòshī - заходи;

畏惧 Wèijù - страх, боязнь; 若干 ruògān - кілька, декілька;
 如此 rúcǐ - так, такий; 未必 wèibì - навряд чи, навряд;
 明晰 míngzhé - ясний, виразний; 艰巨 jiānjù - важкий;
 振奋 zhèn fèn - наснага; 飞翔 fēixiáng - літати, парити;
 沸腾 fèiteng - кипіти, вирувати.

Чимало веньянізмів перебуває також і серед службових слів сучасної китайської мови. Вони нерідко поєднуються і взаємодіють з формальними словами байхуа:

而且 Érqiě - а й, до того ж; 然而 rán'ér - але, проте;
 由于 yóuyú - так як, того, що; 纵然 zòngrán - хай, нехай;
 与其 yǔqí - ніж; 宁可 nìngkě - краще вже;
 从而 cóng'ér - отже, стало бути; 于是 yúshì - і тоді;
 况且 kuàngqiě - тим більше, до того ж; 尚且 shàngqiě - навіть і, і то;
 而已 éryǐ - і тільки, всього лише тільки; 至于 zhìyú - що стосується;
 以至 yǐzhì - аж до, навіть і. (Мурашевич К. 2013, с.221)

Веньянізми в якості складової частини входять до лексичної системи китайської мови. Будучи лаконічним засобом означення понять, вони зберігають у сучасній мові визначену ступінь активності.

На відміну від слів основного лексичного фону, нейтральних з точки зору стилістичної віднесеності, вони представляють собою між-стильову лексику, веньянізми характерні головним чином для письмово-книжкових стилів сучасної китайської мови (Зограф, 2008, с.124).

Проаналізувавши декілька китайських сучасних газет, можна зробити висновок, що веньянізми зустрічаються часто.

Можна навести декілька прикладів з веньянізмами:

1. 恢复 Huīfù - відновити;

启东抗议后已恢复 Qǐdōng kàngyì hòu yǐ huīfù - Порядок відновлений після протестів в Цидун.

2. 若干 Ruògān - декілька;

若干省份正遭受严重的空气污染 Ruògān shěngfèn zhòng zāoshòu yánzhòng de kōngqì wūrǎn - Декілька провінцій страждають від сильної забрудненості повітря.

Чимало веньянізмів побутує також і серед службових слів сучасної китайської мови.

3. 尚且 Shàngqiě - навіть;

这是第一孙中山在中国的赞成如此大规模植树，尚且给了一个个人的例子 Zhè shì dì yī sūnzhōngshān zài zhōngguó de zànchéng rúcǐ dà guīmó zhíshù, shàngqiě gěile yīgè gèrén de lìzi - Саме Сунь Ятсен першим в Китаї висловився на користь подібних масових лісопосадок, і навіть подав особистий приклад.

2.1 Стилiстичнi особливостi сучасних веньянiзмiв у сучаснiй китайськiй мовi

З наведеного у першому роздiлi короткого опису кiлькох службових слiв веньяню видно, що у давньокитайськiй мовi службовi слова мали дуже складну систему засобiв вираження граматичного значення, оволодiти якою було дуже непросто. Недарма колись iснувало таке висловлювання 之乎者也, 亦焉哉, 用得成章好秀才 Zhīhūzhěyě, yì yān zāi, yòng dé chéngzhāng hǎo xiùcái, що у перекладi означає «добрий той учений, який так умiє вживати службовi слова, щоб вийшла стаття».

Слiд зазначити, що службовi слова веньяню в сучасному тексті також становлять значну складнiсть для розумiння, особливо коли вони використовуються не поодинокi, а разом. Наприклад, 把自己的错误加之于人 Bǎ zìjǐ de cuòwù jiāzhī yú rén - Нав'язування власних помилок iншим.

Тут одночасно вжито два службовi слова веньяню: 之 zhī i 于 yú. Перше виступає у функцiї доповнення, а друге прийменника 对于 Duìyú «у вiдношеннi когось». Таким чином, це словосполучення можна перекласти як «перекладати свої промахи на iнших». (Кожевников I. 2005, с.209)

Бувають випадки, коли в реченнi поспiль стоять три i бiльше службових слова веньяню, наприклад в реченнi 北京奥运会开幕式: 世界将为之目瞪口呆 将 Běijīng àoyùnhuì kāimù shì: Shìjiè jiāng wéi zhī mùdèngkǒudāi jiāng – де показником майбутнього часу слугує, 为 Wèi «через», ще й доповненням, що у купi можна перекласти так «Світ був вражений церемонiєю вiдкриття олімпiйських iгор у Пекiнi».

iснує багато стiйких словосполучень, що мiстять кiлька службових слiв веньяню, якi часто використовуються в газетних текстах.

Ось деякi з них:

此言是也 Cǐyán shìyě - це справдi правда

诚哉其言 Chéngzāi qíyán - воiстину так

一以贯之 Yīyǐguànzhī - проходить єдиною ниткою

一言以繕之曰 Yī yán yǐ shàn zhī yuē - одним словом

总而言之 Zǒng'éryánzhī - підсумовуючи вищесказане, резюмуючи сказане

以其人之道,还治其人之身 Yǐ qí rén zhī dào, huán zhì qí rén zhī shē - платити тієї ж монетою, роби з людиною так, як він вчинив з тобою

有则改之,无则加勉 Yǒu zé gǎi zhī, wú zé jiā miǎn - якщо в тебе є помилки, виправляй їх; якщо помилок немає, роби ще краще. (Козир О. 2018, с.34-с.78)

Питання стилістичних особливостей вживання веньянізмів в сучасній китайській мові, на мій погляд, заслуговує на те, щоб стати предметом фундаментального дослідження, оскільки ця дуже широка тема досі недостатньо вивчена. У своїй роботі я лише окреслю деякі основні положення.

1. Що стосується стилістики тексту, то вживані в книжкових стилях веньянізми виконують приблизно ту ж стилістичну функцію, що і старослов'янське в українській мові, тобто роблять мову більш інтелектуально насиченою і надають їй відтінок складності.

2. Якщо звзвити проблему до питання стилістичних змін лише на рівні слова, можна помітити, що веньянізми у складі сучасної китайської мови можуть виконувати емоційно-експресивну функцію. Наприклад, 总理十分狡猾, 在许多方面经常刹手为云, 覆手为雨。 Zǒnglǐ shífēn jiǎohuá, zài xǔduō fāngmiàn jīngcháng shā shǒu wéi yún, fù shǒu wéi yǔ – (прем'єр-міністр дуже хитрий, багато в чому він часто перетворює свої руки на хмари, а руки на дощ) Це суто негативна оцінка дій прем'єр-міністра тут виражена за допомогою обороту. 革手为云, 覆手为雨 Gé shǒu wéi yún, fù shǒu wéi yǔ - «віроломство, відсутність сталості».

3. Веньянізми, що позначають вже зниклі реалії, також використовуються з певним стилістичним забарвленням. Наприклад, 有些办公及构成了人望之生畏的衙门。 Yǒuxiē bàngōng jí gòuchéngle rén wàng zhī shēng wèi de yámén. Тут слово 衙门 yámén покликане підкреслити

нелюдський характер деяких установ, порівнюючи їх із «яменями» – наявні місця у старому Китаї, чиновники яких наводили жах на простих людей. (Кожевников І. 2005, с.311)

2.2 Функціонально-семантичний аспект веньянізмів у складі фразеологічних словосполучень

Сфера застосування веньянізмів у сучасній китайській мові не обмежується областю граматики, не менш велика присутність веньянізмів у лексичному просторі китайської мови, а саме у фразеологічній лексиці. Насиченість китайської мови фразеологічними архаїзмами, або фразеологізмами-веньянізмами, свідчить про їхню високу конкурентоспроможність порівняно з іншими фразеологічними одиницями сучасної китайської мови, що не є архаїзмами.

Під фразеологізмами-веньянізмами розуміються такі фразеологічні одиниці, які мають давнє походження, тобто зародилися в давньо (в період з III ст. до н.е. по III ст. н.е.) і середньокитайській мові (починаючи з IV ст. н.е.), побудовані за правилами класичної мови, вони несуть у своєму складі семантичні та граматичні архаїзми, тому без відповідної підготовки являються дуже важкими для розуміння.

Ось кілька не найскладніших прикладів:

实事求是 Shíshìqíúshì - виходити з реальної дійсності;

自力更生 Zìlìgēngshēng - спиратися на власні сили;

古为今用 Gǔwéijīnyòng - поставити минуле на службу сучасності;

推陈出新 Tuīchénchūxīn - у старому шукати нове. (Козир О. 2018, с.67)

Фразеологізмів, які ведуть своє походження з давньокитайської мови, у сучасних текстах дуже багато. Крім чотирьох складних утворень, типи яких наведено вище, зустрічаються і більш довгі, складні стійкі словосполучення. Вони часто можуть являти собою пряму безпосередню цитату з трактату якогось стародавнього мудреця, деякі з них стали загальноживаними. (Бездітко В. 2018, с.12)

Наприклад, 己所不欲勿施于人 Jǐ suǒ bù yù wù shī yú rén - «не роби з іншими так, як не хочеш, щоб чинили з тобою». Цей вираз Конфуція став крилатим, і широко відомий у Китаї, й поза його межами. Незважаючи на свою

явно архаїчну форму, до нього нерідко вдаються китайські публіцисти під час написання статей.

А ті висловлювання давніх, що пройшли лінгвістичну обробку, тобто передані в оригіналі можуть спричинити труднощі навіть носіям мови, оскільки сучасний китайський читач у своїй масі не знає веньяню.

Тому цитати зазвичай супроводжуються переказом на байхуа:

子曰：“人而无信、不知其可也”。意思是说、作为一个人、却不讲信誉、那怎么可以！ Zǐ yuē: “Rén ér wú xìn, bùzhī qí kě yě” Yìsì shì shuō, zuòwéi yīgè rén, què bù jiǎng xìnyù, nà zěnme kěyǐ - Конфуцій сказав: "Не розумію, як можна, щоб у людини не було доброго імені".

Інше стійке словосполучення 五十步笑百步 Wǔshí bù xiào bǎi bù виникло з міркування учня Конфуція МенЦзи про воїнів, що втекли з поля бою. Одні з них зупинилися, пробігши 50 кроків, інші 100 кроків, причому перші звинувачували других у зраді, а насправді між ними немає жодної різниці.

На випадок якщо читач виявиться незнайомим з цією історією у реченні слідом за цими фразеологізмом йде пояснення: 只有五十步笑百步的差距離，并无性质的不同。 Zhǐyǒu wǔshí bù xiào bǎi bù de chā jùlí, bìng wú xìngzhì de bùtóng - Є формальні відмінності, але немає різниці по суті. Особливо улюблені народом цитати з класики, які потребують додаткового пояснення, можуть використовуватися у письмовій мові, й в усній. 今天这么多外国朋友，我们很高兴。真实“有朋友远方来，不亦乐乎”。 Jīntiān zhème duō wàiguó péngyǒu, wǒmen hěn gāoxìng . Zhēnshí “yǒu péngyǒu yuǎnfāng lái, bù yì lè hū” - Ми дуже раді, що сьогодні тут є так багато іноземних друзів. Як свого часу говорив Конфуцій, «зустріч з гостями, які приїхали здалеку, приносить одне задоволення». (Ярещенко А. 2018, с.89)

Серед найпоширеніших у сучасній китайській мові знаменних одиниць веньяню можна виділити групу термінів, що означають поняття конфуціанської моралі, такі як «борг», його антоніми «вигода», «гуманність», «щирість», «вірність», «шанобливість» та інші.

Ці компоненти входять до складу деяких стійких словосполучень, що використовуються в сучасній мові, наприклад:

重义轻利 Zhòng yì qīng lì - «цінити борг і зневажати вигоду» ;

仁至义尽 Rénzhìyìjìn - «зробити все від нас залежне»;

孝子顺孙 Xiàozǐ shùn sūn - «вірні та поважні нащадки ».

Наведені вище терміни є односкладовими словами, двоскладових слів серед них мало, як і взагалі їх було вкрай небагато в давньокитайській мові.

З двоскладних слів веньяню в сучасній китайській мові найчастіше зустрічається 君子 Jūnzǐ - «шляхетний чоловік», причому в даний час утворюються нові поєднання з цим словом:

正人君子 Zhèngrénjūnzǐ - «порядні люди»,

君子协定 Jūnzǐ xiédìng - «джентльменська угода»,

君子动口不动手 Jūnzǐ dòng kǒu bù dòngshǒu - «джентльмен б'ється словом, а не кулаками».

Тут цікаво відзначити факт того, як архаїзм у сучасній китайській мові обростає новими конотаціями. Вираз 梁上君子 Liángshàngjūnzǐ - (лицар на балці, «злодій») з легкої руки Мао Цзедуна набув нового переносного значення «інтелігент-одинак; людина, відірвана від дійсності».

Безліч різноманітних архаїзмів у складі архаїчних фразеологічних одиниць знайомі більшості носіїв китайської мови саме тому, що китайська традиційна мовна культура багато в чому заснована на стародавніх класичних текстах, які здебільшого знаходять своє відображення у фразеологізмах.

Архаїчні фразеологічні одиниці є традиційними, а значить, відомими китайцям посиленнями на класичні тексти.

Китайська мова має давню історію, тому велика кількість ідіом чен'юй прийшли в китайську мову з давньокитайської, зберігши свій архаїчний образ.

За кожним із таких фразеологізмів стоїть невелика історія.

Готовий чен'юй у дуже стислому вигляді ніби переказує її, змушуючи згадати її мораль, тільки так можна дійти висновку про значення чен'юйя загалом. (Щичко В. 2006, с.37)

Багато фразеологізмів з'явилися в давнину, ще до нашої ери, своєю лаконічною формою вони зобов'язані своєму пробатькові, класичній мові веньянь, де джерелами фразеологізмів є повчальні історії.

老翁失马 Lǎowēng shī mǎ - в дослівному перекладі «старий втратив коня». В основу лягла історія про те, як людина втратила коня, але не стала засмучуватися.

А через деякий час кінь повернувся і привів із собою ще одного. Але, на жаль, його син упав і зламав ногу, коли намагався об'їздити нового коня. Старий і тоді не засмутився. І справді, незабаром почалася війна, і сина його не забрали до солдатів через каліцтво. Мораль ясна, не все погане погане, немає погано без добра.

Існує притча про хлібороба, який побачив, як заєць розбився, натрапивши на пеньок. Він забрав собі зайця і з того часу став стерегти цей пеньок в очікуванні на нового зайця, закинувши свою роботу.守株待兔 Shǒuzhūdàitù - відповідає українському варіанту «чекати з моря погоди». Деякі чен'юї навіть датуються точним історичним часом. Переказ говорить, в епоху Південних і Північних династій (V-VI ст.н.е.) жив один художник. Якось він намалював на стіні чотирьох драконів, але не намалював їм зіниці, щоб вони не вилетіли.

Але оточуючі люди умовили його намалювати очі двом із цих драконів. І щойно художник це зробив, два дракони піднялися і полетіли, а ті, які були без зіниць, залишилися. Тому є вираз 画龙不点睛 Huàlóng bu diǎnjīng - «створити річ без душі».

Багато фразеологізмів беруть свій початок з творів китайських філософів давнини. Так, вираз 拔苗助长 Bámíaozhùzhǎng - походить від притчі МенЦзи (372-238 р. до н.е.), як людина з князівства Сун була незадоволена, що колосся в полі сходило надто повільно, і стала тягнути його, щоб прискорити зростання,

внаслідок чого всі пагони загинули. Звідси народився чен'юй 拔苗助长 Bámíáo zhùzhǎng - «перестаратися, зіпсувати справу квапливістю». З усього вищевикладеного випливає, що для правильного сприйняття китайської фразеологічної лексики необхідно бути знайомим з основами веньяню, оскільки веньянізм є невід'ємною складовою фразеологічного апарату китайської мови. (Козир О. 2018, с.63)

Висновки до розділу II

Лінгвістично та вичерпно осмислити публіцистичний стиль мови і мовлення непросто, бо лексично й граматично він неоднорідний. Цей стиль різножанровий, через що й розлогий стилістично, і водночас за багатьма визначальними ознаками помітно індивідуальний.

Веньянізми 文言词 wényáncí слова, також відомі як «стародавні слова». Це давньокитайські слова, що описують речі і поняття, які до цих пір продовжують використовуватися в сучасній китайській мові. Тексти на китайській мові з найдавніших часів до теперішнього часу використовуються зі словами, що мають класичне забарвлення.

Ці слова з емоційним забарвленням використовуються в певних випадках, часто для того, щоб зробити простий, гідний, поважний або гумористичний ефект у певних текстах. По суті, веньянізми - це архаїзми.

Що стосується китайської мови під архаїзмами взагалі маються на увазі не тільки слова, які повністю вийшли з активного вживання і утворили у мові пласт застарілої лексики, але також і ті слова, які, незважаючи на свою давню етимологію, до цих пір використовуються в сучасній китайській мові. Переважно цей тип архаїзмів використовується в якості пов'язаних морфем у складі складних слів, а також в якості постійних компонентів різного роду стійких словосполучень; причому основне стародавнє значення багатьох таких архаїчних одиниць зрозуміло носіям сучасної мови.

Веньянізми в якості складової частини входять в лексичну систему китайської мови. Будучи лаконічним засобом позначення понять, вони зберігають в сучасній мові визначену ступінь активності.

На відміну від слів основного лексичного фону, нейтральних з точки зору стилістичної віднесеності, представляють собою між-стилеву лексику, веньянізми характерні головним чином для письмово-книжкових стилів сучасної китайської мови.

ВИСНОВКИ

На основі цієї роботи ми можемо дійти певного висновку у тому, що присутність веньянізмів у різних аспектах сучасної китайської мови дуже істотно. Тому було б помилкою ігнорувати веньянь при вивченні сучасної китайської мови хоча б тому, що вчиняючи таким чином ми позбавляємо себе доступу до величезних фразеологічних багатств китайської мови.

З іншого боку, буде перебільшенням сказати, що без знання давньокитайського неможливо опанувати сучасну китайську мову.

Однак не варто забувати, що китайське суспільство належить до традиційного типу, що означає, що авторитет давнини в ньому завжди був незаперечний, звідси природним чином впливає висновок про те, що мова, як відображення життя суспільства, також зазнавала змін у часі повільно і неохоче. Варто зазначити, що китайці з давніх-давен дуже обережно ставилися до написаного слова.

Слово в уяві китайців було майже магичною силою. Відомо навіть, що використання старих газет у побутових потребах (як обгортковий матеріал або для заклеювання вікон, наприклад) вважалося неповагою до слова, і за це винного мали покарати духи. Позбавлятися старих газет можна було тільки спалюючи їх.

Таке делікатне поводження зі словом є прямим наслідком того, що китайська культура – це культура написів. Написи в Китаї буквально скрізь: вони прикрашають входи в монастирі та житло простих міських жителів, ритуальні посудини та тушечниці,obelіски та надгробки, список можна продовжувати до нескінченності. Пристрасть китайців до написів легко пояснити їх шануванням мистецтва каліграфії.

Досі полотна з виконаним майстерним каліграфічним написом, обов'язково доброзичливого змісту, вважається гарним смаком повісити на стіну в приміщенні – одночасно як амулет та елемент декору – замість звичних європейських натюрмортів та портретів. Як «робоча» мова для всіх цих

побутових та святкових написів досі виступає веньянь, в силу своєї лаконічності та високої образотворчості.

Підсумовуючи усе, ми приходимо до висновку, що без знання веньяню за межею нашого розуміння залишиться величезний пласт китайської культури, і впершу чергу китайська класична поезія.

Кожне слово в поетичних творах китайських авторів продумано і підібрано з філігранною точністю, що робить весь текст унікальним за витонченістю та гармонійністю, що неминуче втрачається під час перекладу. Тому читання китайської класичної поезії в оригіналі принесе поціновувачу краси мови справжнє задоволення.

Знання веньяню дозволяє нам проникнути в товщу історії китайської цивілізації, ближче познайомитися з китайською картиною світобудови, глибше зазирнути всередину китайського світу, одним словом, знання веньяню значно полегшує наше знайомство з китайською культурою в цілому.

论文摘要

文言从汉语直译为“书写的语言”是一种文学性的古代汉语，是在公元前一千年上半叶存在的现存方言的基础上形成的。它仅以书面形式存在。已经在公元第一个千年离开了口头交流的语言，变得听不懂了。文言文的特点是简洁——文言包含的字符大约是现代中文相同文本的一半。从宋代，两种文学语言并存：文言和白话。文言是哲学散文（古文）和短篇小说（传奇）的语言。

此外，文言还用于科技领域，政治、行政、朝史、医学、道教、佛学等文献均以文言书写。反过来，白话作为人与人之间现场交流的语言，以及都市故事（话本）、短篇小说（短篇小说）、戏剧（剧本）和小说（小说）的语言。直到 20 世纪初，文言才被积极用作文学语言。是全华人交流的主要方式，因为它充当了不同中国方言之间的纽带。

这类似于中世纪欧洲拉丁语的情况——到处都知道，写法几乎相同，但发音不同。与欧洲国家的拉丁文一样，文言是东方文化的语言。这种语言的国家变体在日本、韩国、越南是众所周知的，在那里它也作为规范书籍和写作的语言。拥有文言的人可以阅读在这些国家/地区中的任何一个上写的作品。

从语言学和详尽的角度理解新闻的语言和演讲风格并不容易，因为它在词汇和语法上是异质的。这种风格是多流派的，这就是它在风格上范围广泛的原因，同时它在许多定义特征上都非常独特。

文言词是汉语词汇系统的一部分。作为指定概念的简洁方式，它们在现代语言中保留了一定程度的活动。

与从文体关联的角度来看是中性的、因此代表跨文体词汇的主词库词相比，文言词主要具有现代汉语书面和书籍文体的特征。

了解文言，让我们深入了解中华文明史，了解中国人的世界观，深入了解中国宇宙，总之，了解文言，极大地促进了我们对整个中国文化的认识。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

І.Т. Зограф «Офіційний веньян» В.: Наука, 1990

Карпека Д. О. «Порівняльна граматики класичної китайської мови веньянь та сучасної літературної китайської мови путунхуа», 2022.

А.Л. Семенас Лексика китайської мови М: Схід-захід, 2006.

І.Т. Зограф Веньянь та байхуа: взаємодія двох форм ізолюючої мови // Письмові пам'ятки Сходу №1, 2008

Introduction to literary Chinese by Brandt, J. J., 1869-1944

Lessons in elementary Wen-li by Baller, F. W. (Frederick William), 1852-1922; China Inland Mission

Wang, D., Wang, J., & Xing, M. (2011). Metaphorical thinking in English and Chinese languages. Asian Culture and History.

Котов А.М. Стилістичний статус веньянізмів у сучасній китайській літературній мові // Питання мовознавства №5, 1987

Колодко С.А. Китайсько-український словник: 80 000 слів. - К.; ТОВ «Видавництво «Консультант» 2004. - 1176 с.

Вступ до східної філології Навчальний посібник для студентів спеціальності "Мова та література (китайська)" - К. Г. Мурашевич – 21-92 с. 2013

Мурашевич К. Г. Вступ до східної філології : "Мова та література (китайська)" Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2013

Мельник О., Кваліфікаційна робота магістра з китайської філології: лексико-граматичні особливості веньянізмів у сучасних китайських текстах офіційно-ділового стилю Київ, 2019

Ярещенко А., Бездітко В., Козир О. «Сучасний фразеологічний словник української мови» - Навчальна література 2018

В.Ф. Щичко Китайська мова. Теорія та практика перекладу, В.: Схід-захід, 2006.

<http://www.peopledaily.com.cn/> 人民日报 (The People's Daily)

Кожевников І. Р. Словник звичних виразів сучасної китайської мови. - В.: 2005. - 402с.

Raymond Stanley Dawson (1984). A New Introduction to Classical Chinese (2nd ed.). Oxford University Press

Зав'ялова. «Китайский язык. Теорія і практика перекладу». - В.: Схід-захід, 2006. - 250с.

Ван Лі. Теорія китайської граматики. - Пекін, 1955. - 167с.

<http://zhidao.baidu.com/question/7366%20111%20.html>

Karlgren, Bernhard. Compendium of Phonetics in ancient and Archaic Chinese, Goterborg, Elaners Boktryckeri Aktiebolag, 1970, - 253 p.

<https://zhanguoce.5000yan.com/32816.html>

АНОТАЦІЯ

Класична китайська мова веньянь, що дослівно перекладається з китайської як «мова письма», є літературною формою давньокитайської мови, яка розвинулась на основі дійшовших до нас діалектів, що існували в першій половині I тисячоліття до н.е. Він існує лише в письмовій формі.

Для класичної китайської мови характерна стислість — веньянь містить приблизно половину ієрогліфів того самого тексту сучасної китайської мови. З династії Сун співіснували дві літературні мови: класична китайська веньянь та народна байхуа. Веньянь — мова філософської прози як антична проза, та оповідань (легенд).

Крім того, веньянь також використовується в галузі науки і техніки, і також в документах, як політичні, адміністративні, судові, історичні, медичинські, даосизькі і буддизькі, всі вони також пишуться мовою веньянь. Народна мова байхуа, у свою чергу, служить мовою спілкування між людьми, а також є мовою міських оповідань, новел, драм і романів.

Класична китайська мова не використовувалася активно як літературна мова до початку 20 століття. Веньянь є основним способом спілкування між китайцями, оскільки він діє як сполучна ланка між різними китайськими діалектами.

Це схоже на ситуацію із середньовічною європейською латиницею — відома всюди, пишеться майже однаково, але вимовляється по-різному. Як і латинь в європейських країнах, класична китайська є мовою східної культури.

Зрозуміти мову та стиль мовлення з лінгвістичної точки зору нелегко, оскільки він лексично та граматично неоднорідний. Стиль є багатожанровим, тому він є стилістично широким і водночас досить унікальним за багатьма визначальними характеристиками.

Класичні китайські слова є частиною китайської словникової системи. Як стислий спосіб специфікації понять, вони зберігають певну активність у сучасних мовах.

Знання веньяню дозволяє нам проникнути в товщу історії китайської цивілізації, ближче познайомитися з китайською картиною світобудови, глибше зазирнути всередину китайського світу, одним словом, знання веньяню значно полегшує наше знайомство з китайською культурою в цілому.